

«Latvijas Neredzīgo bibliotēka»

Informatīvais izdevums

JAUNIE VĀKI

Nr. 2013/01 (08)

Rīga

Katalogs izdots Braila raksta nodaļā
Juglas ielā 14, Rīga, LV-1024
Tālrunis: 67522131, 29137112 (Gunta Bite)
e-pasts: **gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv**
Bibliotēkas mājaslapa: **www.neredzigobiblioteka.lv**
Twitter.com — **@LNerB**
Draugiem.lv — **draugiem.lv/neredzigobiblioteka.lv**
Facebook.com — **www.facebook.com/LNerB**

Ziņas par grāmatām un citiem jaunumiem

Šī ir «Latvijas Neredzīgo bibliotēkas» informatīvā brošūra par izdotajām grāmatām Braila rakstā un citiem jaunumiem. Brošūra iznāk reizi gadā un to var saņemt bibliotēkas abonementā, lasītavā vai Braila raksta nodaļā bez maksas.

2013. gadā Braila raksta nodaļa strādāja uz samazinātām slodzēm, tāpēc grāmatu apjoms nav bijis tik plašs, kā to gribētos. Neskatoties uz to, piedāvāto grāmatu vidū viena ir taktilā jeb taustāmā grāmata, viena ar taktilajām ilustrācijām un trīs grāmatas iznākušas pateicoties brīvprātīgajam darbam.

Reproducēto grāmatu klāstā var atrast gan latviešu autoru oriģinālliteratūru, gan klasiķu darbus, gan bērnu literatūru, gan arī vēsturiska un ezotēriskā rakstura izdevumus.

Arī 2014. gadā tiks reproducētas interesantas grāmatas, starp kurām ir autori vai personāži, kuri 2014. gadā svinēs savu jubileju.

GRĀMATAS BRAILA RAKSTĀ

Zemāk sniedzam sīkāku informāciju par jaunākajām grāmatām Braila rakstā, kas izdotas 2013. gadā. Tās ir sadalītas tematiski. Sadaļā «Daiļliteratūra» apkopotas grāmatas par sociālām zinātnēm, praktisko psiholoģiju, ezotērisku, kā arī dažādu tēmu daiļliteratūra. «Uzziņas literatūra» sevī slēpj enciklopēdijas, eksaktās zinātnes, kā arī likumi un cita juridiska literatūra.

Andris Briedis. «ROKRAKSTU SABOJĀ RAKSTOT»

(2 sējumos)

Andris Briedis par savu grāmatu raksta: «Šajā krājumā ir rakstisks ieskats manā gana dullajā dzīvē, arī ironiskas, arī daži simti īsu teicienu, galvenokārt par mums visiem tik nozīmīgo: par laiku.»

Šī ir ļoti pozitīva grāmata, kuru caurvij labs humors par vēsturiskiem notikumiem un atgadījumiem gan autora, gan Latvijas dzīvē. Grāmata spēj uzlabot omu un ar gaišu skatu paraudzīties uz vēstures pelēcību.

Imants Ziedonis. «ATSPERU ZIEDI» (1. burtnīca)

(1 sējumos)

Šajā izdevumā ir publicēta viena nodaļa no Imanta Ziedoņa kopoto rakstu 4. sējuma. «Atsperu ziedi» izdoti, pateicoties Annas Dubovikas brīvprātīgajam darbam.

Gundega Repše. «DZELZS APVĀRDOŠANA»

(2 sējumos)

Grāmata ir kā autores pašportrets, kas balstās uz viņu raksturojošiem vārdiem uz katru alfabēta burtu.

Grāmatā autore dalās savās pārdomās par to, kas tad īsti raksturo cilvēku un kā viņu un viņa dzīvi var «izmērīt». Viņa raksta: «Labi. Mana dzīve. Vai tās ir sajūtas par sevi? Atmiņas, kas ir šo sajūtu saistviela? Cilvēki? Priekšstats par viņiem un viņu iedomātās pēdas manā miesas un dvēseles virsmā? Fakti? Gadskaitļi? Kādās proporcijās?»

Andra Neiburga. «STĀSTS PAR TILLI UN SUŅU VĪRU»

(1 sējumā)

Vīrs saviem suņiem bija ielicis skaistus un neparastus vārdus — Princis un Mūks tos sauca, lai gan viņu rados nebija ne karaļu, ne bīskapu un pat ne kāda godalgota sugas ciltstēva. Mūks bija liels, melns suns stāvām ausīm un gredzenā sagrieztu asti. Princis bija liels krēmkrāsas suns garu, lēkšainu spalvu. Meitenītes vārds bija Tille, vismaz tā viņu bija saukusi māmiņa, un meitenītei bija tikai septiņi gadi. Tā bija vāja meitenīte bāliem vaigiem un skumjām acīm.

Stāsta nobeigumā autore ļauj lasītājam pašam izdarīt secinājumus kā viņi paši būtu rīkojušies Suņu vīra vietā.

Māris Ruks. «SPRIDZINĀTĀJI»

(3 sējumos)

Tas ir pētījums par to, ka Rīgā, Uzvaras laukuma centrā diez vai ir jāatrodas padomju betona kompleksam, nez kādēļ vēl dēvētam par pieminekli Rīgas «atbrīvotājiem». Ne mazāk interesanta šī grāmata ir ar to, ka pamatā tajā lietota latviskā rakstība, kas izkopta jau Latvijas brīvvalsts laikā, lietojot vārdos *ch* (piemēram, archīvs), *ŗ* un *ō*.

Antuāns de Sent-Ekziperī. «ATZIŅAS»

(1 sējumā)

«Pasaulē ir tikai viena īsta greznība: cilvēcīgas attiecības starp cilvēkiem.» (Antuāns de Sent-Ekziperī)

Šī viena sējuma grāmatiņa sniedz daudz pozitīvās enerģijas. Būdams kara lidotājs, franču rakstnieks A. de Sent-Ekziperī prata novērtēt tādas vērtības kā vīrišķība,

biedriskums, māju sajūta, cilvēcība, cilvēka dvēseles bagātība, mīlestība. Par tām autors arī stāsta šajā grāmatā.

Krājumā apkopotas aforistiskas atziņas no stāstiem «Dienvidu kurjers», «Lidojums naktī», «Cilvēku zeme», «Kara lidotājs», «Vēstule ķīlniekam».

Maksimilians Kvite. «NOSTAĻĢIJA SAULRIETA KRĀSĀ»

(2 sējumos)

Maksimilians Kvite grāmatā «Nostaļģija saulrieta krāsā», piedāvā ne tikai pēc formas klasiskas miniatūras, bet arī nodaļu ar dzejdarbiem, ironiskas (vai amorālas, t. i., bez morāles) fabulas iz zvēru dzīves, pavisam svaigu īsprozas formu — menuetus valša ritmā, proti, trīsrindes ar negaidītu beigu domu. Tāpat lasītājam ir iespēja iepazīties ar alūzijām¹ par Imanta Ziedoņa, Annas Sakses, Antuāna Sent-Ekziperī u. c. darbiem.

Lasot šo grāmatu, var gan līdzjūtīgi paraudāt, gan lab-sirdīgi pasmieties, gan arī smelties dzīves gudrības. Grāmata izdota, pateicoties Annas Dubovikas brīvprātīgajam darbam.

Džeroms Deivids Selindžers. «UZ KRAUJAS RUDZU LAUKĀ»

(3 sējumos)

Šī grāmata Braila rakstā reproducēta otro reizi, jo pirmais izdevums, kas bija izdots vairākus desmitus gadu atpakaļ, bibliotēkas krājumā bija nolietots un sabojāts.

---

¹ Alūzija — atsauce jeb norāde uz vispārzināmu notikumu, pazīstamu tekstu, zināmu (literāri vai vēsturiski) personu.

Tas ir stāsts par kādu puisi vārdā Holdens Kolfīlds, kurš grib izrauties no apnicīgās skolas, no derdzīgās kopmītnes, no visas šīs dzīves «priekš kaķiem». Holdens Kolfīlds nelīdzinās citiem Selindžera varoņiem. Viņš sapņo par konkrētu rīcību: viņam gribas «dzīvot pie strauta», darīt visu ar savām rokām, audzināt bērnus pēc sava prāta, pašam iemācīt viņiem kaut ko svarīgu.

Pastāv viedoklis, ka šīs grāmatas literārais varonis ir Selindžera prototips. Tāpēc tā pastāsta par autoru un viņa pasauli daudz vairāk nekā visas biogrāfijas.

Ēriks Fromms. «MĪLESTĪBAS MĀKSLA»

(2 sējumos)

Vai mīlestība ir māksla? Tādā gadījumā tā prasa zināšanas un piepūli. Vai arī mīlestība ir tikai patīkams pārdzīvojums, kuru var baudīt, pateicoties laimīgai nejaušībai? Fromma darbs sniedz atbildi uz daudziem jautājumiem.

Autors izvirza mīlestības teoriju, kurā aprakstīta dažāda tipa mīlestība: kā atbilde uz cilvēka eksistences jautājumu, kā jūtas starp vecākiem un bērniem. «Apgalvojums, ka mīlestība ir orientēta uz visiem, nevis uz vienu, tomēr nenozīmē, ka nav atšķirību starp dažādiem mīlestības paveidiem, kas izriet no mīlamā objekta tipa,» raksta Ē. Fromms.

Vilis Lācis. «ZVEJNIEKA DĒLS»

(7 sējumos)

Sakarā ar vairāku grāmatu Braila rakstā nolietojumu 2013. gadā sāksim tās pārizdot, lai saglabātu nākošajām paaudzēm. Priekšroka būs klasiķu darbiem, kuri noder ne tikai literatūras, bet arī vēstures liecību saglabāšanas nolūkos.

«NELIEKUĻOSIM»

(1 sējumā)

Dzejas grāmatiņa «Neliekuļosim» redzīgo rakstā tapusi 2012. gadā Latvijas Neredzīgo biedrības Rīgas pilsētas organizācijas neformālo jauniešu grupas «Pozitīvs» projekta «Iespēja tev un man» ietvaros. Tagad tā pieejama arī Braila rakstā. Dzejoļu autori ir gan vājredzīgi jaunieši, gan viņu draugi — Selīna Lipore, Edgars Kļaviņš, Daina Skuja, Aivis Pīlēģis un Jānis Ugodņikovs.

Jaunieši savā dzejā runā par nopietnām tēmām, izdarot smagus secinājumus vai ļaujot tos izdarīt lasītājam. Nevienam no krājumā iekļautajiem autoriem kļūt par dzejnieku nav bijis pašmērķis, bet gan sevis stiprināšana, motivēšana. Aicinām arī jūs ielūkoties šo jauniešu vienkāršajā, bet spēcinošajā vēstījumā — «Neliekuļosim».

Grāmata izdota, pateicoties Annas Dubovikas brīvprātīgajam darbam.

UZZIŅAS LITERATŪRA

Sast. K. Riekstiņš. «MĪLESTĪBAS VĀRDNĪCA»

(3 sējumos)

Šī ir cilvēka seksualitātes skaidrojošā vārdnīca. Tajā ir vairāk nekā 1200 šķirkļu ar cilvēka dzimumdzīvi saistīto vēstures, mitoloģijas, kultūras, medicīnas, seksoloģijas un seksopatoloģijas terminu skaidrojumiem.

Šī tēma daudziem vēl joprojām ir *tabu*. Piemēram, runāšana ar bērniem par seksu, iespējams, ir viens no vecāku lielākajiem biediem un grūtākajiem uzdevumiem. Un tomēr — primārā informācija par seksu bērnam būtu jāiegūst tieši ģimenē.

Seksologs Arturs Šulcs savā publikācijā portālā *mammamuntetiem.lv* raksta: «Jautāti, kas viņus (vecākus) attur brīvi aprunāties ar atvasēm par seksu, vecāki visbiežāk atbild, ka viņiem ir neērti. Kauns. Kādam citam tas šķiet neētiski — nu, kā es tagad ar savu bērnu runāšu par *TO*? Izrādās, tas, vai un kā vecāki ar bērniem pārrunā seksa jautājumus, atkarīgs no vecāku pašu attieksmes pret seksu.» Kā viens no informācijas sniegšanas ceļiem var būt atbilstošas literatūras ieteikšana. Tāpēc šī grāmata varētu būt atbilstoša, lai saņemtu atbildi uz jebkuru ar mīlestību saistītu jautājumu.

Sast. L. Vjaterē. «VIENMĒR PIEKLĀJĪGS»

(2 sējumos)

Grāmatā dotā informācija varētu palīdzēt gan izvairīties no neveiklām situācijām, gan atstāt labu iespaidu uz līdzcilvēkiem. Vērts padomāt arī par savām mājām, apģērbu, personīgo higiēnu, stāju un ko mēs runājam. Tāpat jāatceras, ka arī uz ielas mēs neesam vieni. Grāmatā aprakstītas situācijas sabiedriskā transportā, draugu vidū, koncertos, dzimšanas dienas svinībās, restorānos, kā arī daudzas citas situācijas.

TAKTILĀS GRĀMATAS

Sast. Jānis Pētersons. «NOKLĪDIS AKORDS»

(1 sējumā) [ar taktilām ilustrācijām]

Grāmatā apkopotas vairāku latviešu dzejnieku darinātas haikas. Tās lasot, palēnām zūd stereotips, ka šajā dzejas stilā prot rakstīt tikai austrumu tautas.

Grāmata papildināta ar dažādām unikālām ilustrācijām neredzīgiem lasītājiem. Taustāmās ilustrācijas veidotas no raupjiem (alkšņa čiekuri), maigiem (dūnu spalvas), gludiem (gliemežvāki) un čaukstošiem (kaltēti rudzu rugāji) dabas materiāliem.

Laima Locāne. «ALFABĒTA UN CIPARU SKAITĀMPANTIŅI»

(1 sējumā) [Ābeces tipa taktilā grāmata]

Grāmatiņa Braila rakstā iznākusi 2013. gada beigās un ir pieejama bibliotēkas Lasītavā Rīgā un Cēsīs. Grāmatiņa var kalpot kā Braila raksta Ābece. Tās formāts ir A5 un galvenā sastāvdaļa — reljefi zīmējumi uz mikroapsuļu papīra. Tāpēc šī izdevuma izmaksas ir ļoti lielas. Neskatoties uz to, bibliotēkas kolektīvs nolēmis 2014. gadā atrast līdzekļus, lai varētu izdot vēl papildus eksemplārus. Tas nodrošinās grāmatiņas pieejamību gandrīz visās bibliotēkas filiālēs.

LASĪTAVĀ

Lasītavā iespējams saņemt bezmaksas avīzīti «Bazūne», kurā ir dažādas rubrikas, piem., «Bibliotēkas ziņas», «Lasītājs runā», «Dzeja», «Vārds autoriem», «Ieskats grāmatā» u.c. Tā iznāk reizi mēnesī, un to var saņemt katra mēneša pirmajā pirmdienā gan redzīgo, gan Braila rakstā. Interneta lietotājiem tā pieejama bibliotēkas mājaslapā sadaļā Pakalpojumi. Avīzītes tekstus veido gan bibliotēkas darbinieki, gan grāmatu autori, gan arī paši lasītāji. Tāpēc aicinām visus, kam ir ko teikt par bibliotēkā pieejamām grāmatām, rakstīt mums vēstules formā vai uz e-pastu: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv. Rubrikā «Ieskats

grāmatā» lasītājiem ir iespēja ieskatīties gan jau izdotajās grāmatās Braila rakstā, gan plānotajās grāmatās, gan arī vairāk iepazīties ar grāmatu autoriem. Rubrikā tiek publicēti citāti no konkrētās grāmatas.

Lasītavā notiek daudz dažādu un interesantu pasākumu, kuros var iegūt daudz interesantu un noderīgu informāciju, kā arī lietderīgi pavadīt laiku vai baudīt bezmaksas koncertus. Sekojiet līdzi informācijai mūsu mājaslapā un sociālajos tīklos *Facebook.com*, *Twitter.com* un *Draugiem.lv*, kā arī nāciet baudīt pasākumu burvību, jo pēc katra pasākuma ikviens aiziet ar prieku un pacilātību sirdī.

GRĀMATAS SAGATAVOŠANĀ

Grāmatas Braila rakstā, kas jau iznākušas līdz 2014. gada marta beigām:

Filips Rufs. «**Pa stāvu liesmu debesīs**» (4 sējumos)

Vilis Lācis. «**Uz jauno krastu**» (10 sējumos)

Hadžārs Džibrāns. «**Pravieša atgriešanās**» (1 sējumā)

Māris Salējs. «**Nedaudz vairāk**» (1 sējumā)

Grāmatas sagatavošanā:

Aleksandrs Grīns. «**Zemes atjaunotāji**» (8 sējumos)

Kristīne Muciniece. «**Kristālu glabātāji**» (3 sējumos)

Vilis Veldre. «**Dēli un meitas**» (4 sējumos)

«**Latviešu mīklas, sakāmvārdi un parunas**»
(3 sējumos)

Johanna Spiri. «**Heidi**» (4 sējumos)

Viljams P. Jangs. «**Būda**» (4 sējumos)

Aivars Eipurs. «**Minimas jeb zemestrīce zābakā**»
(2 sējumos)
Toms Kreicbergs. «**Dubultnieki un citi stāsti**»
(2 sējumos)
Arturs Konans Doils. «**Romāns par Šerloku Holmsu**»
(3 sējumos)
Dagnija Zigmonte. «**Reminiscences**» (4 sējumos)
Nora Ikstena. «**Dievmātes draudzene**» (1 sējumā)

Ar brīvprātīgo palīdzību plānots izdot:

Margarita Stāraste. «**Laimes sēkliņa**» un «**Laimes zeme**»

Rūdolfs Blaumanis. «**Indrāni**»

Rosārio Gomesa. «**Stāsti ar dvēseli**» I daļa.

INFORMĀCIJA VISIEM

Ikvienam lasītājam, kurš reģistrējies mūsu bibliotēkā ir iespēja saņemt viņam interesējošos materiālus Braila rakstā. To var izdarīt divējādi:

1. dodoties uz bibliotēkas Braila raksta nodaļu vai veiciet pasūtījumu, atsūtot tekstus uz e-pastu gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv. Teksti tiks pārvērsti un izdrukāti Braila rakstā vienas nedēļas laikā. Tekstu apjoms Braila rakstā nedrīkst pārsniegt 15 (A4) formāta lapas, t.i., 24`000 zīmes. Maksimālais pasūtījuma apjoms uz vienu cilvēku nedrīkst pārsniegt 100 lapas mēnesī. Pasūtīto materiālu lasītājs saņem iesietu spirālē vai saskavotu.

2. Lasītavā ir iespēja pašiem materiālu ieskenēt un ar *Jaws* programmatūras palīdzību noklausīties tā saturu, kā arī nepieciešamības gadījumā ar tastatūras un Braila raksta

rindas palīdzību rediģēt, un, izmantojot printeri *Index 4x4 PRO*, izdrukāt Braila rakstā. Šī iespēja pašam darboties īpaši noderīga studējošiem redzes invalīdiem, jo lasītavā izdrukātā materiāla apjoms nav ierobežots. Lai to varētu izdarīt, lasītājam ir jāprot darboties ar datoru un Braila raksta rindu.

Lai Braila raksta nodaļa varētu pilnvērtīgi strādāt un produktīvāk apmierināt lasītāju vēlmes ir nepieciešama cieša sadarbība. Šī sadarbība ir svarīga abām pusēm, tāpēc nodaļas kolektīvs būs pateicīgs par jūsu idejām un vēlmēm, paziņojot par tām nodaļas vadītājam. Būsim priecīgi par jūsu ieteikumiem!

Lai informācija par nodaļas darbību nonāktu līdz plašākai sabiedrībai, aicinām apmeklēt mūsu nodaļu ekskursijās. Tās gaitā varēsiet ne tikai iepazīties ar Braila raksta grāmatu tapšanas procesiem, bet arī izmēģināt savus spēkus Braila rakstībā.

Nodaļa rīko arī dažādus pasākumus un praktiskos seminārus, kā arī veic apmācību darbam ar Braila raksta printeri. Nodaļa piedalās arī dažādās konferencēs un semināros.

Lasītavas krājumā šobrīd ir daudz interesantu izdevumu gan latviešu, gan krievu valodā.

Lasītavā pieejami:

«Redzi citādāk!» Metodiskais apmācību materiāls reproducēšanai Braila rakstā par neformālās izglītības jēdzienu un jauniešu līdzdalības principiem — tajā var atrast informāciju par neformālās izglītības jēdzienu un principiem, jauniešu līdzdalības principiem un veidiem, projektiem (no idejas līdz īstenošanai), kā arī labās prakses

piemērus, noderīgus resursus (organizācijas un iestādes) un papildus izmantojamās literatūras/interneta avotu sarakstu.

«Redzi citādāk!» Neformālās izglītības metodes darbam ar vājredzīgiem un neredzīgiem jauniešiem — tajā jūs atradīsiet dažādas neformālās izglītības metodes, kas orientētas uz ritmu, skaņu un tausti, noderīgus resursus (organizācijas un iestādes), papildus izmantojamās literatūras un interneta avotu sarakstu, kā arī praktiskus ieteikumus neformālās izglītības apmācību organizēšanai un īstenošanai jauniešiem ar redzes invaliditāti.

Āra Jansona izziņas materiāls **«Meža selekcija»**, kurā aprakstītas tādas tēmas kā: selekcijas loma mežaudžu adaptācijas klimata izmaiņām, selekcijas iespējas koksnes īpašību uzlabošanā, kā arī ģenētiskās daudzveidības saglabāšana selekcijas procesā. Interesants materiāls tiem, kuri interesējas par Latvijas mežiem un to saglabāšanu.

Atgādinām, ka Lasītavā ir pieejama periodika arī Braila rakstā gan latviešu, gan krievu valodā:

- «Gaisma tumsā» (Liepājas Neredzīgo biedrība)
- «Rosme» (Latvijas Neredzīgo bibliotēka)
- «Наша жизнь» (Maskava)
- «Школьный вестник» (Maskava)
- «Литературные чтения» (Sant-Pēterburga)